

Forslag til en Landdistriktspolitik fra Landdistriktsnetværk Lolland (Land Lolland)

Brug landdistriktspolitikken

Landdistriktspolitikken skal være grundlaget for samarbejde for aktørerne i landdistrikterne og kommunen. Aktørerne er borgerne, virksomhederne, foreninger, bylaug og lokalråd, LAG-Lolland(den Lokale AktionsGruppe), Landdistriktsnetværk Lolland med flere.

Landdistrikterne er et stort aktiv for hele Lolland Kommune, og landdistriktspolitikken skal gøre det muligt i højere grad at udvikle dette aktiv. Med politikken vil vi i Lolland Byråd skabe rammerne for, at det er attraktivt at bo i kommunens landdistrikter. Vores vision er - på baggrund af det lokale engagement:

- at skabe de bedste rammer for udvikling og livskvalitet for borgerne, virksomhederne og foreningerne i landdistrikterne.

I byrådet har vi ansvaret for rammerne for en fortsat udvikling i landdistrikterne, og vi vil gennem arbejdet med landdistriktspolitikken - og politikker på alle fagområder - overveje, hvordan der bliver skabt værdi for landdistrikterne og dermed for hele kommunen.

Landdistriktspolitikken er en redegørelse for vores politik og udviklingsstrategi for landdistrikterne i kommunen. Politikken samler de pejlemærker, der er udlagt for landdistriktsudvikling i politikkerne for de forskellige fagområder. Vi giver altså rammerne, og vi forventer, at aktørerne udfylder rammerne og bidrager til at skabe et indhold, som passer til det enkelte lokalområde.

Politikken skal beskrive byrådets rolle i landdistrikterne. Den skal vise, hvilken service der kan forventes, samt hvilke initiativer byrådet gerne vil tage for at skabe udvikling, og hvilke initiativer der overlades til borgerne.

Hvor bor borgerne i landdistrikterne

Landdistrikterne i Lolland Kommune er landsbyerne, de mindre bebyggelser, de fritliggende ejendomme, altså alle områder uden for Maribo og Nakskov by.

Borgernes bidrag til landdistriktspolitikken

Vi ønsker et bredt ejerskab til landdistriktspolitikken. Derfor skal politikken udformes på baggrund af borgermøder og en efterfølgende stor konference for kommunens borgere. Arbejdet med landdistriktspolitikken omfatter endvidere en offentlighedsfase, hvor alle borgerne i kommunen skal have mulighed for at kommentere politikken.

Strategi

Med byrådets strategi for fremtiden – kommuneplanstrategien – vil der blive lagt rammer for udvikling og blive beskrevet de overordnede valg for fremtiden - også for landdistrikterne. Nærhed, tilhørsforhold og ansvarlighed i lokalområderne er afgørende for udviklingen af samspillet mellem de lokale ildsjæle og kommunen. Vi vil særligt støtte op i lokalområder, der tager initiativ og viser vilje til udvikling.

Vi vil give rum for forskellige løsninger, når lokalområdernes behov taler for det. Vi er åbne overfor at sammentænke serviceydelser i landdistrikterne på nye, alternative måder.

Gennem en offensiv bosætningspolitik vil vi arbejde for at udbygge underlaget for service. Kvalitet i service og aktivitetstilbud søges også opretholdt og udviklet ved at samle flere aktiviteter samme sted i lokalområderne.

Vi ser ikke land og by som hinandens modsætninger. Det handler om, at landet skal bruge byen og byen skal bruge landet. Med landdistriktspolitikken vil vi skabe rammerne for udvikling i landdistrikterne – en udvikling som kommer hele kommunen til gode.

Sammenhængen mellem strategi og kommuneplan

For byer og landsbyer må vi beskrive det serviceniveau og de aktivitetstilbud, der findes i landdistrikterne.

Indflydelse og dialog

Udvikling af vore landdistrikter - og fastholdelse af det, der fungerer - sker gennem dialog, prioritering og indflydelse.

I byrådet tror vi på, at borgernes engagement er afgørende for det nære demokrati og dermed for den dialog og indflydelse, der er drivkraft for udvikling af vore landdistrikter.

Vi vil gerne medvirke til at skabe gode rammer for, at borgerne i landdistrikterne har reel indflydelse på, hvordan vores landdistriktspolitik skal folde sig ud. Derfor vil vi i byrådet fortsat udvikle nye former for dialog mellem politikere, borgere, foreninger, organisationer og bestyrelser i kommunale virksomheder og institutioner.

Vi ved, at når borgerne bidrager med idéer, forslag, inspiration og erfaringer, kommer der noget godt ud af det for alle parter. Et godt eksempel på dette er Horslunde og Omegns Beboerforenings aktiviteter.

Vi arbejder for, at borgerne i landdistrikterne oplever, at der er reelle muligheder for indflydelse på deres lokalområde. Borgerne skal opleve, at der er reelle muligheder for at blive inddraget, og vi vil vise, hvad borgernes inddragelse giver anledning til at ændre.

Det vil vi gøre:

- Vi vil bakke aktivt op om lokale ildsjæle og foreninger for at skabe bedre rammer for det lokale fællesskab.
- Udvalg for Borgerservice og Lokaldemokrati vil holde alle udvalgsmøder i kommunens lokalområder og inddrage borgerne i debatter om udvikling.
- Vi vil afsætte flere penge til arbejdet med lokaldemokrati og borgerinddragelse.
- Vi vil indgå aftaler med nuværende og nye lokalråd og holde årlige dialogmøder med dem.
- Vi vil etablere en økonomisk pulje til støtte af nye borgerinitiativer og til nye demokrati- og inddragelsesformer.
- Vi vil bakke op om LAG-Lolland og medfinansiere alle EU-midler, der tildeles kommunen. Vi arbejder for at afsætte medfinansieringen som en øremærket LAG-pulje
- Vi vil styrke samarbejdet med både Fiskeri Aktions Gruppen (FAG) og med LAG Lolland.
- Vi vil tilbyde bylaug og borgerforeninger en hjemmeside og hjælp til opstart.
- Vi vil udvikle en dialogplatform – og invitere lokalområderne til at fortælle deres gode historier i ord, lyd og billeder på kommunens hjemmeside.
- Vi vil etablere en borgergruppe, der får til opgave at følge, hvordan det går med landdistriktspolitikken.

Bosætning

Det er vigtigt at skabe rammer, der gør det attraktivt at bo i kommunens landdistrikter. Borgere, som ønsker at bo på landet, skal have gode muligheder for det, og landdistrikterne skal være attraktive for nye tilflyttere.

Når vi ønsker øget bosætning i de byer, er det, fordi tilflytning kan skabe grundlag for den offentlige og private service og for det sociale fællesskab, som er så vigtigt for landdistrikternes fortsatte udvikling. Vi skal dog være opmærksomme på, at byspredning og nybyggeri ikke må skade vores natur og landskaber.

Der skal skabes gode rammer for et helhedsorienteret liv i landdistrikterne. Det handler om at have adgang til oplevelser og tilbud, men det handler også om at kunne passe sit arbejde. Derfor er mulighederne for at drive erhverv samt adgangen til gode, sikre veje og offentlig transport vigtige.

Tilbud og service skal findes i så høj kvalitet som muligt og så tæt på borgerne som muligt, og der skal tages vidtgående hensyn til de vilkår, der er i kommunens landdistrikter. Samtidig er det vigtigt, at ønsket om at placere kommunens service så tæt på borgeren som muligt ikke må gå ud over kvaliteten i servicen.

I landdistrikterne vil vi prioritere mulighederne for at bygge nye boliger i de områder, hvor et stigende indbyggertal vil øge grundlaget for offentlige og private servicetilbud. Det gælder dér, hvor tilflytning kan medføre bedre udnyttelse af kapaciteten i skoler og institutioner.

Udviklingen, og herunder mulighederne for at bygge nyt, vil tage afsæt i det enkelte lokalområdes særkende og borgernes ønsker. Derfor vil vi fortsat udvikle nye former for dialog, som sikrer, at borgerne får indflydelse på beslutningsprocesserne, når det drejer sig om udviklingen i nærmiljøet.

Det vil vi gøre:

- Vi vil udvikle de ikke beboelige huse i landdistrikterne ved hjælp af byfornyelses midler. Vi ønsker fornyelse og omdannelse, der styrker potentiale for bosætning.
- Vi vil udarbejde bevarende lokalplaner i dialog med beboerne i landsbyer, hvor der er bevaringsmæssige kulturmiljøinteresser, som skal sikres.
- Vi vil gennem lokalplanlægningen give mulighed for, at egnede bygninger på nedlagte landbrugsejendomme indenfor afgrænsningen af landsbyerne kan udnyttes til flere boliger og erhverv.
- Vi vil give mulighed for etablering af boliger som hobbylandbrug (jordbrugsparcer på maksimalt én hektar) i landsbyer med en lokalplan.

Familie – børn, unge og ældre

Et godt familieliv i landdistrikterne forudsætter, at der er både tryghed og udviklingsmuligheder for børn og unge.

Vi er meget bevidste om, at skolerne er et vigtigt samlingspunkt i landdistrikterne. Skolerne betyder meget, når børnefamilier skal vælge, hvor de skal bosætte sig, og derfor vægter vi fastholdelse af de nuværende skoler og skoleafdelinger højt.

Skolestrukturen skal sikre eleverne gode faglige læringsmiljøer i trygge omgivelser og med sikre skoleveje.

Vi vil forsøge at styrke underlaget for de mindre skoler gennem bosætning og ved at samle flere aktiviteter på skolerne. Kun gennem stærk lokal opbakning kan vi fastholde alle vores skoler og skoleafdelinger.

Vi ønsker at udvikle og fastholde lokale tilbud om dagpleje og daginstitutioner, så børn under skolealderen bliver passet i deres lokalområde sammen med andre børn fra samme område. De unges fritidsmuligheder vil - udover foreningslivet - ligge i ungdomsskolen. De generelle tilbud om ungdomsklubber vil være fordelt udover kommunen. De mere specialiserede tilbud vil være placeret færre steder i kommunen.

Vi ønsker, at der i lokalområderne skal være et varieret tilbud af boligformer til ældre og handicappede så det er muligt at flytte i egnet bolig, når borgerne er motiveret og behovene ændres.

Det vil vi gøre:

- Vi vil løbende vurdere skolestrukturen for at fastholde kvalitet i undervisningen på alle skoler. Vi inddrager skolebestyrelser og lokalrådene forud for eventuelle ændringer i skolestrukturen.
- Vi vil understøtte udviklingen af den enkelte skoles identitet og kvalitet. Vi vil i dialog med borgerne om, hvordan vi i fællesskab kan styrke skolernes aktive rolle i lokalsamfundet.
- Vi vil arbejde for, at skolerne og dagtilbuddene flytter undervisning og aktiviteter ud i naturen.
- Vi vil fastholde og styrke den lokale forankring gennem indsatsen fra de frivillige og de nedsatte råd i aktivitets- og dagcentre. Det er her det mangfoldige samarbejde skabes mellem brugere, frivillige, foreninger og andre kommunale virksomheder i lokalområderne.

Samlingssteder – kultur og fritid

Til et indholdsrigt liv i landdistrikterne hører gode og alsidige kultur- og fritidsfaciliteter. Et aktivt kultur- og fritidsliv er med til at gøre landdistrikterne attraktive - til at fastholde og tiltrække beboere i og til landdistrikterne.

Samlingsstederne i landdistrikterne er forudsætningen for mange aktiviteter. Skoler, børneinstitutioner, købmanden, kirken, idrætsforeninger, grønne arealer i landsbyerne, kultur- og medborgerhuse udgør sociale samlingssteder. Samlingsstederne har uvurderlig betydning for det lokale fællesskab og mulighederne for at indgå i sociale relationer og netværk.

Fællesskab, som giver synergi mellem mennesker og øger både kompetencer og virkelysten i lokalområdet – og dermed skaber større sammenhængskraft, som bidrager til trivsel, fastholder og tiltrækker borgere til kommunens landdistrikter.

Vi ønsker at fremme det lokale engagement i landdistrikterne ved at give borgerne gode rammer og muligheder. Rammerne er de lokale samlingssteder, hvor aktiviteterne er båret af frivillige lokale ildsjæle. Gennem dialog med borgerne ønsker vi at opnå et positivt samspil om nye og eksisterende aktiviteter. Dialogen skal sikre kvalitet og det lokale ejerskab. Vi vil gerne motivere til frivilligt arbejde ved at skabe et råderum for de frivillige til selv at tilrettelægge drift og aktiviteter ud fra egne værdier. Vi tror på, at forskellighed gør stærk.

Breddekulturen er et bærende element i hele Lolland Kommune. Foreningslivet med alsidige tilbud, engagement, sammenhold og lokal identitet er omdrejningspunktet for aktiviteterne og udfoldelsen i landdistrikterne. Der skal skabes mulighed for at etablere brede kultur- og

fritidstilbud i alle landområderne, men ikke alle tilbud i alle landdistrikter. Også derfor skal der gennem gode kollektive trafikforbindelser skabes adgang til og fra landdistrikterne. Mange kultur- og fritidsaktiviteter foregår i vores foreninger, men vi skal også udvikle tilbud og fysiske rammer for det uorganiserede kultur- og fritidsliv – de aktiviteter, som ikke ligger i vores foreninger. Indsatsen skal også her bygges på lokalt engagement.

Det vil vi gøre:

- Vi vil fastholde samlingssteder og beboerhuse i landsbyer. Samlingsstederne kan for eksempel være en skole, en sportsplads eller et forsamlingshus.
- Vi vil understøtte lokale initiativer til etablering og sikring af eksisterende samlingssteder i mindre byer og lokalområder.
- Vi vil arbejde for, at alle har mulighed for at samles til aktiviteter i landdistrikterne.
- Vi vil øge deltagelsen i frivilligt arbejde i lokalområderne ved at afsætte en forsøgspulje – penge som ikke er søgt til forudbestemte aktiviteter, men som skal kunne anvendes til lokalområdernes egne prioriteringer.
- Vi vil understøtte og give sparring til lokale ildsjæle. Vi giver rådgivning om foreningsdannelse og bestyrelsesarbejde.
- Vi vil værne om de eksisterende kultur- og fritidstilbud samt give plads til nye og anderledes aktiviteter. Vi vægter tilbud for børn og unge samt generel mangfoldighed.
- Vi bakker op omkring særlige lokale aktiviteter, for eksempel sportsgrene, der lokalt giver identitet. Vi vil også synliggøre fritids- og kulturaktiviteterne i landdistrikterne, i en oversigt over tilbud og faciliteter.
- Vi vil give mulighed for, at landsbyer - efter eget ønske og på frivillig basis - kan overtage pasningen af kommunale grønne områder og gadekær. Der skal være mulighed for at få dækket udgifterne til dette.
- Vi vil arbejde aktivt for borgernes sundhed ved f.eks. at etablere gode legepladser og folkesundhedspladser i landsbysamfundene.

Trafik og transport

Gode vilkår for livet i landdistrikterne inkluderer adgang til job, service og aktiviteter. Gode kollektive forbindelser og sikre veje er forudsætninger for, at hverdagen i landdistrikterne hænger sammen. En god infrastruktur – også i landdistrikterne - giver vækst og udvikling til gavn for hele kommunen.

Det er vores ambition at skabe gode kollektive trafikforbindelser imellem kommunens bysamfund. Hertil hører også en fornuftig betjening af opland og landsbyer. Det handler om at binde kommunen sammen og skabe samlet udvikling. Gennem en fornuftig trafikbetjening opnår vi tilgængelighed fra landdistrikterne til arbejdspladser, handel, skoler og til kultur- og fritidstilbud. Særlig vigtig er den kollektive trafik for de børn, unge, ældre og handicappede borgere, som ikke kan transportere sig selv i bil.

Det skal være muligt at komme rundt i landdistrikterne til fods eller på cykel, vi skal bevare nuværende stier samt udvikle et net af stier mellem landdistrikterne. Muligheden for at kombinere motion og transport ved at cykle til skole og til fritidsaktiviteter skal styrkes ved at gøre vejene mere sikre og ved at anlægge rekreative stier og cykelstier på særligt farlige vejstrækninger. Disse investeringer bliver betragtet som præventive investeringer i borgernes sundhed.

Vi vil arbejde for at styrke det overordnede vejnet og skabe gode forhold for pendling. Med gode forhold for pendlere kan landdistrikterne i Lolland Kommune tilbyde et liv, hvor travl karriere og total afkobling i fritiden kan gå op i en højere enhed.

Det vil vi gøre:

- Vi vil samarbejde med aktørerne indenfor kollektiv trafik om en langsigtet plan for bus betjeningen af landdistrikterne. Planen skal bygge på beboernes behov.
- Vi vil arbejde med oplandstaxaordningen.
- Vi vil arbejde med telebus-ordningen i landdistrikterne målrettet mod behovene hos børn, unge, ældre og handicappede.
- Vi vil forbedre mulighederne for at passagererne kan sidde i læ ved busstoppestederne.
- Vi vil udbygge cykelstier og cykelruter samt samarbejde med skolerne og lokalområdet om sikre skoleveje for derved at få flere til at cykle.
- Vi vil styrke trafiksikkerheden.

Erhverv og arbejde

Landdistrikterne er vigtige i erhvervsmæssig sammenhæng – fordi en bopæl på landet skal kunne kombineres med et arbejdsliv som pendler, og fordi der er et stort potentiale for at starte nye virksomheder i landdistrikterne.

Når broen over Femern Bælt står færdig, vil kommunen desuden få en central placering og det vil øge mulighederne for at finde arbejde eller etablere sin egen virksomhed for dem, der bor i kommunens landdistrikter.

Lolland Kommunes geografiske placering betyder, at en stor del af kommunens landbefolkning pendler til arbejde. Vi lægger vægt på gode offentlige servicetilbud for borgerne. Det kan for eksempel dreje sig om at tilpasse åbningstiderne for børnepasning og borgerservice på bibliotekerne, så det bliver muligt for pendlerne at få et familieliv til at hænge sammen.

Vi vil arbejde for, at landbrugs- og skovbrugserhvervet kan udvikles under hensyn til naturen og miljøet. I det arbejde vil vi fokusere på en udvikling, der spiller sammen med andre erhvervsaktiviteter i landdistrikterne, såsom udvikling af regionale og lokale fødevarer, turisme, oplevelser, rekreation mv.

Erhvervsmulighederne på landet ændrer sig i disse år. Der bliver færre og større landbrug, og det skaber rum for nye erhverv og virksomheder i de bygninger, som ikke længere benyttes til landbrug. Det åbner muligheder for den enkeltes initiativ, men det stiller også krav til, at vi kan skabe de nødvendige planmæssige rammer.

Mulighederne for nye erhverv i landdistrikterne er mange og meget forskelligartede, f.eks. ITvirksomhed, rådgivning, handel og håndværk. Særligt turisme og tilknyttede erhverv har et stort potentiale i landdistrikterne. Vi vil gerne inspirere til erhvervsudvikling i landdistrikterne og vejlede interesserede om muligheder og regler.

Det vil vi gøre:

- Vi vil rådgive om iværksætteri og innovation i landdistrikterne, f.eks. indenfor oplevelsesøkonomi og lokale fødevarer.
- Vi vil rådgive om ny anvendelse af bygninger til erhverv i landzone – om regler samt arkitektoniske og æstetiske overvejelser.
- Vi vil udarbejde et atlas over brugbare tomme bygninger
- Vi vil rådgive om opstart af Bed & Breakfast.
- Vi vil bakke op om udvikling, produktion og salg af regionale og lokale fødevarer samt oplevelser relateret til landbruget og skovbruget.
- Vi vil styrke og udbrede samarbejde med LAG-Lolland (den Lokale Aktionsgruppe), Fiskeri Aktionsgruppen (FAG) og Landdistriktnetværk Lolland.

Natur

Naturen er et af Lolland Kommunens største aktiver. Vi er beriget med værdifulde naturområder - områder der er med til at give kommunen identitet.

Nærhed til naturen er vigtig for borgerne og for bosætning i landdistrikterne. Nærhed forudsætter, at naturen gøres tilgængelig, så det er muligt at færdes frit og trygt. Vi skal derfor skabe god adgang til naturen - naturoplevelser, motion og frisk luft er med til at højne livskvaliteten og sundheden generelt. Med vores mange naturområder har vi i kommunen rigtig gode muligheder for at skabe gode rammer for befolkningens og turisternes friluftsliv. I landdistrikterne vil vi arbejde for at skabe et sammenhængende net af stier og markveje og for flere aktiviteter i naturen for børn og unge. Viden om natur og kultur bliver efterspurgt i stigende omfang, og naturformidling, storytelling og autentiske oplevelser er derfor vigtige elementer i oplevelsesøkonomien og udgør tilsammen et stort potentiale i landdistrikterne – et potentiale, som vi alle skal udnytte bedre.

Landdistriktpolitikken skal medvirke til at give borgerne i by og på land samt turister udefra gode muligheder for at benytte naturen. Benyttelsen og beskyttelsen af vores naturområder skal afstemmes.

Det vil vi gøre:

- Vi vil indbyde til motion ved at gøre naturen tilgængelig for færdsel til fods og på cykel.
- Vi vil styrke friluftslivet med et stærkt fokus på borgernes sundhed.
- Vi vil lave flere bålpladser, sheltere og legepladser med adgang til skov, strand og å.
- Vi vil forbedre mulighederne for at ride i naturen.
- Vi vil etablere natur- og skovrejsningsarealer, der er let tilgængelige og inspirerende at anvende i dagligdagen.
- Vi vil gøre det synligt for alle kommunens borgere og for turisterne, at naturen er landdistrikternes store aktiv.
- Vi vil invitere borgerne til dialog og aktiv deltagelse omkring naturprojekterne.